

Kultiviranje

Ako je Kraš mogao staviti Bukovca na bombonijeru, može i platiti restauraciju njegova zastora iz HNK

Komentar

piše:

Denis Derk

Hrvatska javnost još od 1996. godine nije vidjela slavni svečani zastor Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu koji je izradio Vlaho Bukovac. A kako stvari stoje, tako skoro neće ga niti vidjeti. Bukovčev "Hrvatski narodni preporod" evakuiran je iz HNK i premješten u Muzej suvremene umjetnosti na pohranu do restauracije, koja mu je nužna. A kada će to najveće Bukovčevo djelo biti restaurirano, nitko ne zna. No, već se sada zna da će cijena restauracije biti višemilijunska.

Osim Bukovčeva zastora, koji je premješten iz spremišta koje se nalazi ispod pozornice HNK, a u tom je spremištu ostao najstariji HNK-ov kazališni zastor "Djed, unuk i vila" koji se pripisuje Vjekoslavu Karasu, a datira s polovice 19. stoljeća i jedini je dio scenske opreme iz zagrebačkoga gornjogradskoga kazališta. I dok je svojedobno uprava HNK uz financijsku pomoć Tvornice duhana Rovinj izradila kopiju Bukovčeva zastora kako bi zaštitila original, o Karasovu također neprocjenjivo vrijednom zastoru govori se vrlo malo ili ništa, a riječ je kulturnom dobru visoke razine.

Prema riječima Marija Brauna, ravnatelja Hrvatskog restauratorskog zavoda u Zagrebu, osim Karasova i Bukovčeva zastora, ozbiljnije je oštećen i kazališni zastor Krste Hegedušića A. D. 1573. na temu seljačke bune, još jedna umjetnina za koju je golema šteta što je javnost ne može vidjeti u njenoj punoj umjetničkoj imaginaciji.

Čini se da zagrebački HNK sa svojim brojnim problemima (ne samo upravljačkim, umjetničkim i organizacij-

S izložbe radova iz donacije Glen u kući-galeriji Bukovac u Cavtatu GRGO JELAVIĆ/PIXSELL

skim nego i problemima koji se tiču opstojnosti same zgrade, pogotovo njene statike), ima previše vrijednih povijesnih zastora o kojima se ne može sam brinuti, pa mu u toj brizi hitno mora pomoći šira zajednica. Nije dovoljno neke od zastora tek premjestiti u druge, prikladnije prostore.

Treba osmisliti gdje ti povijesni zastori mogu biti izloženi bez posljedica za njihovo stanje te ih onda temeljito restaurirati. Jer šteta je da takvi biseri hrvatske likovne i kazališne umjetnosti budu osuđeni na utamničenje u kazališnim ili muzejskim mračnim i nedostupnim depoima. Uostalom, Bukovčev zastor barem je nekada imao kulturni status među hrvatskim domoljubima. Zastor koji je izrađen u prigodi otvorenja kazališne zgrade u Zagrebu s vremenom je postao jedan od hrvatskih kulturnih simbola pa je desetljećima imao i svoje veliko marketinško značenje. Zato nije čudno da je tvornica Kraš

Zastoru se ne piše dobro jer naši tajkuni nisu dobrotvori i ne žele svojim novcem restaurirati tuđeg Bukovca

Istodobno Bukovčeve slike ulaznica su za svijet novokomponirane hrvatske elite hohštaplera i skorojevića

kazališnog Bukovca iskorištila za svoje bombonijere koje su mnogi uokvirivali. Jer Bukovčev zastor ima snažnu rodoljubnu notu koja je u nekim vremenima bila više od kazališta, više od likovnosti pa onda i više od slastice. Zato i jest čudno da baš u godinama kada je Hrvatska ostvarila samostalnost Bukovčev za-

stor nestaje iz javnosti i da se o njemu nitko od vladara hrvatske kulture ne očituje i ne brine. U isto se vrijeme za Bukovčeve slike mnogi od novokomponirane hrvatske elite i dalje nadmeću jer je Bukovac, na žalost, postao ulaznica za svijet hohštaplera i skorojevića svih vrsta. I da je Bukovčev kazališni zastor na prodaju, sigurno bi se našao ovakav ili onakav tajkun koji bi ga bez problema kupio, restaurirao i pohranio u svoju planinarsku kućicu ili podsljemenski hotel.

A kako je Bukovčev u javnom vlasništvu, ne piše mu se dobro jer naši tajkuni nisu dobrotvori i ne žele privatnim novcem restaurirati tuđeg Bukovca. Ali zato žele postati predsjednici Republike, premijeri, državni savjetnici, počasni konzuli... A možda bi baš zagrebački Kraš mogao platiti restauraciju kazališnog Bukovca i tako mu zahvaliti na dobrodošloj marketinškoj promidžbi. Za ona stara, dobra vremena...